

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2016/2017

7. ROČNÍK

NÁBOŽENSKÁ

VÝCHOVA rím.-kat.

Vypracoval: Mgr. Iveta Vasiľová

Obsah

Charakteristika predmetu	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie	3
Obsahový štandard.....	6
Výkonový štandard.....	8
Pedagogické stratégie	9
Učebné zdroje	9
Hodnotenie.....	9
Tematický plán	11

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Náboženstvo/náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehlbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

Ciele učebného predmetu.

Poznávať hranice osobnej slobody.

Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie.

Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

Opísať rozličné chápanie slobody u súčasného človeka a porovnať ho s kresťanským pohľadom.

Kľúčové kompetencie

Rozvoj kompetencií

1. kompetencie k učeniu sa

Žiak

- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby , metódy a stratégie, plánuje, riadi a organizuje vlastné učenie
- kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- rozumie symbolickému spôsobu vyjadrovania sa jazyka Biblie a jazyka Cirkvi, integruje náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied
- prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote
- udalosti svojho života vníma a spracováva ako životnú skúsenosť , t.j. schopnosť transformovať na základe reflexie prežitých udalostí svoje konanie v budúcnosti

2. sociálne komunikačné kompetencie

- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory v logickom slede, vyjadruje sa výstižne, súvisle a kultivovane
- účinne sa zapája do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje
- využíva informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú komunikáciu
- využíva získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi
- objavuje zmysel symbolického vyjadrovania, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach

3. kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- žiak prepája vedomosti z iných predmetov a učí sa chápať najnovšie poznatky vedy v súvislosti s posolstvom biblického textu

4. kompetencie v oblasti IKT

- žiak vyhľadáva informácie prostredníctvom internetu, dokáže ich spracovať do vlastnej prezentácie

5. kompetencie riešiť problémy

- vníma, rozpozná a pochopí problém, premyslí a naplánuje riešenie problému
- samostatne rieši problém s dôrazom na etický princíp k druhým ľuďom a k životnému prostrediu, kriticky myslí, hľadá kritériá pre voľbu riešenia problémov, zdôvodní návrhy svojich riešení s ohľadom na učenie Cirkvi
- robí uvážené rozhodnutia, je schopný ich obhájiť, zhodnotí výsledky svojich činov
- chápaním vlastnej tradície a chápaním postojov inak svetonázorovo alebo zmýšľajúcich ľudí predchádza konfliktom
- postoj vzájomnej tolerancie vníma ako základnú zásadu vlastného konania

6. občianske kompetencie

- rešpektuje, chráni a oceňuje národnú tradíciu, kultúrne a historické dedičstvo
- prejavuje pozitívny postoj k umeleckým dielam, rozvíja zmysel pre kultúru, aktívne sa zapája do kultúrneho diania a športových aktivít
- uvedomuje si zákl. humanistické hodnoty, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- rešpektuje presvedčenie iných ľudí a váži si ich vnútorné hodnoty
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- odmieta útlak a hrubé zaobchádzanie, uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti fyzickému aj psychickému násiliu
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných
- chápe zákl. ekologické súvislosti a environmentálne problémy, rešpektuje požiadavky na kvalitné životné prostredie
- rozhoduje sa záujme ochrany a podpory zdravia

7. sociálne a personálne kompetencie

- účinne spolupracuje v skupine, na základe poznania alebo prijatia novej roly v pracovnej činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- angažuje sa a uskutočňuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky
- vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje jeho sebadôveru a samostatný rozvoj
- ovláda a riadi svoje konanie tak, aby bol so sebou spokojný a vážil si sám seba

8. pracovné kompetencie

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inováčné zmeny
- prácu vníma nielen ako zdroj príjmu zaisťujúci životnú úroveň, ale aj ako povolanie k spolupráci na rozvoji dobrej budúcnosti pre ľudí a pre svet

9. kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- osvojí si kritický a diferencovaný prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba, je pripravený na tomto základe si stanoviť nové životné ciele
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- vysvetlí hodnotu individuálneho ľudského života
- objavuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera
- objavuje zmysel života, preberá sebariadenie, preberá zodpovednosť za sebaurčenie
- rozumie psychickým, sociálnym a historickým súvislostiam, ktoré podmieňujú zmysel života a je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku
- vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- vníma vo svojom živote ako dôležité rozhodnúť sa na základe poznania a skúsenosti pre svetonázorový postoj
- je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov (priateľstva, manželstva, rodiny), vysvetlí význam manželstva a rodiny a posúdi ich prínos pre spoločnosť, chápe zmysel vernosti)

10. kultúrne kompetencie

- rešpektuje, chráni a oceňuje národnú tradíciu, kultúrne a historické dedičstvo
- prejavuje pozitívny postoj k umeleckým dielam, rozvíja zmysel pre kultúru, aktívne sa zapája do kultúrneho diania a športových aktivít
- uvedomuje si zákl. humanistické hodnoty, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- rešpektuje presvedčenie iných ľudí a váži si ich vnútorné hodnoty
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

Obsahový štandard

SLOBODA A ČLOVEK

Chápanie slobody
Povolanie k slobode
Otroctvo človeka
Závislosti
Exodus – cesta k slobode
Hranice slobody – Desatoro

Pojmy: sloboda, otrok, otroctvo, závislosť, limit

SLOBODA A ROZHODNUTIA

Slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby)
Sloboda a zodpovednosť
Riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou
Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)
Advent

Pojmy: zodpovednosť, samostatnosť, slobodná voľba

BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA

Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky
Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
Zaobchádzanie s vlastnou vinou
Sociálny hriech
Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách
Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné i mimosviatosviatostné)
Vianoce - symbol lásky a slobody

Pojmy: vina, odpustenie, pokánie, ľútosť

REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ

Rešpektovanie inakosti
Rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr)
Rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..)
Putovanie po ceste predkov

Pojmy: kultúra, etnikum, hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo

LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY

Sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť)

Láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá)

Sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi)

Pojmy: hierarchia, anarchia, nezávislosť, blahoslavenstvá, angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Sloboda a človek, Sloboda a rozhodnutia Boh oslobodzuje človeka
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Boh oslobodzuje človeka Rešpektovanie vierovyznaní Láska ako princíp slobody
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Sloboda a rozhodnutia Rešpektovanie vierovyznaní

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu
 - posúdiť potrebu Božieho zákona v živote
 - definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka
 - vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody
 - vymenovať dôsledky prvotného hriechu
 - vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povoláním
 - vysvetliť pojem závislosť
 - uviesť príklady rôznych závislostí
 - reflektovať svoje vlastné rozhodnutia
 - posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby
 - rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie
-
- na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti
 - definovať svedomie
 - posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete
 - vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život
 - vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka
 - na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku
 - posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky

- predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky
 - vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva
 - konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia
 - uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu
 - opísať postup sviatosti zmierenia
 - rozlíšiť sviatosťnú formu pokánia a mimo sviatosťnú formu
 - uviesť príklady sviatosťných a mimo sviatosťných foriem pokánia
 - osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
-
- vymenovať základné monoteistické náboženstvá
 - vymenovať základné polyteistické náboženstvá
 - opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo)
 - porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením
 - opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev
 - priradiť základné symboly svetových náboženstiev
 - vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania
 - rešpektovať slobodu vierovyznania
-
- orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov
 - uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti
 - vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority
 - formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti
 - poznávať hranice osobnej slobody
 - interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva
 - je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci
 - reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blížnych

Pedagogické stratégie

V danom predmete budú použité tieto formy a metódy:

Brainstorming, diskusia, tvorivá dramatika, skupinová práca, problémové vyučovanie. Práca s internetom pri vyhľadávaní informácií a tvorbe prezentácie, exkurzia.

Učebné zdroje

DOBRENKOVÁ, Lenka. 2010. Poznávanie slobody, metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 7.roč.ZŠ. 1.vydanie. Sp.Nová Ves: Katolícke pedag. a katech.centrum, n.o.

Sväté písmo Starého a Nového zákona. 1996.Trnava: SSV

Hodnotenie

Predmet náboženská výchova sa na základe rozhodnutia pedag. rady školy hodnotí slovne, a to: absolvoval(a)/neabsolvoval(a).

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Tematický plán učiteľa

Predmet: Náboženská výchova

Ročník: 7. ročník

Časová dotácia: 33 hodín/ročne (1 hodina týždenne, bez rozšírenia obsahu, bez navýšenia časovej dotácie)

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
SLOBODA A ČLOVEK Počet hod.: 6	Úvod do 7.ročníka Sloboda Človek a slobodná vôľa Otroctvo človeka Závislosti Desatoro	<i>Pojmy:</i> sloboda, otrok, otroctvo, závislosť, limit Chápanie slobody Povolanie k slobode Otroctvo človeka Závislosti Exodus – cesta k slobode Hranice slobody – Desatoro	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu ▪ posúdiť potrebu Božieho zákona v živote ▪ definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka ▪ vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody ▪ vymenovať dôsledky prvotného hriechu ▪ vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povolaním ▪ vysvetliť pojem závislosť ▪ uviesť príklady rôznych závislostí ▪ reflektovať svoje vlastné rozhodnutia ▪ posúdiť a modifikovať

			<p>biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie
<p>SLOBODA A ROZHODNUTIA Počet hod.: 7</p>	<p>Slobodné rozhodnutie Smiem, ale čo potom? Riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou Ako sa správne rozhodnúť Advent</p>	<p>zodpovednosť, samostatnosť, slobodná voľba Slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby) Sloboda a zodpovednosť Riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka) Advent</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti ▪ definovať svedomie ▪ posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete ▪ vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život ▪ vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka ▪ na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku ▪ posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky

<p>BOH OSLOBODUJE ČLOVEKA</p> <p>Počet hod.: 7</p>	<p>Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky</p> <p>Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie</p> <p>Zaobchádzanie s vlastnou vinou</p> <p>Sociálny hriech</p> <p>Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách</p> <p>Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatosťné i mimosviatosťné)</p> <p>Vianoce - symbol lásky a slobody</p>	<p>vina, odpustenie, pokánie, ľútosť</p> <p>Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky</p> <p>Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie</p> <p>Zaobchádzanie s vlastnou vinou</p> <p>Sociálny hriech</p> <p>Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách</p> <p>Formy pokánia – sviatosťné i mimosviatosťné</p> <p>Vianoce - symbol lásky a slobody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky ▪ vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva ▪ konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia ▪ uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu ▪ opísať postup sviatosťnej zmierenia ▪ rozlíšiť sviatosťnú formu pokánia a mimosviatosťnú formu ▪ uviesť príklady sviatosťných a mimosviatosťných foriem pokánia ▪ osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
---	--	--	---

<p>REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ Počet hod.: 5</p>	<p>Je iný, no a čo? Rozdelenie sveta podľa kultúr Rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus) Judaizmus Putovanie po ceste predkov</p>	<p>kultúra, etnikum, hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo</p> <p>Rešpektovanie inakosti Rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr) Rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..) Putovanie po ceste predkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať základné monoteistické náboženstvá ▪ vymenovať základné polyteistické náboženstvá ▪ opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo) ▪ porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením ▪ opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev ▪ priradiť základné symboly svetových náboženstiev ▪ vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania ▪ rešpektovať slobodu vierovyznania
<p>LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY Počet hod.:8</p>	<p>Sloboda a vzťah k autoritám Prejavy extrémizmu, násilia a nacizmu Láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá) Sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi) Opakovanie učiva 7.ročníka Práca s ročníkovým symbolom</p>	<p>hierarchia, anarchia, nezávislosť, blahoslavenstvá, angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi Sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) Láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá) Sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov ▪ uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti ▪ vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri

	Záverečné hodnotenie		<p>zneužití autority</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti ▪ poznávať hranice osobnej slobody ▪ interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva ▪ je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci ▪ reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blízkych